

Plaatselijke aanduiding bouwhistorie monument

Stikke Hezelstraat 6

Aanwijzingsbesluit

n.t.b

ID-code

2856

Redegevende omschrijving van het bouwhistorie monument

KORTE BOUWGESCHIEDENIS

De Stikke Hezelstraat, die in het verlengde ligt van Lange Hezelstraat, is al eeuwenlang een belangrijke uitvalsweg. Het volgt het tracé van de Romeinse weg die tussen de legerbasis op de Hunnerberg en de grafvelden in het lager gelegen westen lagen. Westelijk van de grafvelden ontwikkelde zich in de eerste eeuw na Christus een nieuwe Romeinse nederzetting die in 104 de naam Ulpia Noviomagus Batavorum kreeg. Rond 270-280 was deze nederzetting weer verlaten. In 1310 wordt de straat samen met de huidige Stikke Hezelstraat nog Hesestraat genoemd: 'Hese straat, lopend naar het dorp Hees'. Sinds de middeleeuwen vormt het één van de centrale Nijmeegse straten, onderdeel van de centrale as met veel grote koopmanshuizen. In de zij- en achterstraten lagen verschillende kloosters. Veel panden in de straat zijn honderden jaren oud en gesitueerd op smalle, diepe percelen. Vanaf ongeveer 1880 werd dit stuk van de stad steeds meer omgevormd tot winkelgebied.

De panden in het rechterdeel van de Noordelijke gevelwand van de Stikke Hezelstraat hebben over het algemeen geen achtergevels, maar zijn tegen de achtergevels van belendende bebouwing aan het St. Stevenskerkhof gebouwd. De meeste panden dateren in hun huidige opzet uit de late middeleeuwen, aangezien op de kadastrale minuut van 1832 al bebouwing op hetzelfde perceel is weergegeven. Bouwtekeningen voor aanleg van de riolering in 1910 laten een kelder met een zeer dikke voor- en achterwand zien. Mogelijk gaat het hier om restanten van een middeleeuwse kelder. Onder de straat zit nog een voorkelder.

Het pand Stikke Hezelstraat 6 heeft een gevel van omstreeks 1899. Uit tekeningen in het archief blijkt dat het is gebouwd als een woon-winkelpand. De voorgevel is ontworpen vanuit de stijlprincipes van de Neorenaissance met een combinatie van schoon metselwerk en spekbanden. Ook de getoogde vensters en hardstenen sluitstenen zijn typerend voor deze stijl.

In 1951 wordt een doorbraak gemaakt naar Stikke Hezelstraat 8.

De winkelpui werd in 1961 gemoderniseerd. Uitgaande van de tekening is deze voornamelijk versoberd en niet in zijn geheel vervangen. De gevel werd ontdaan van zijn typisch laat negentiende-eeuwse versieringen van houtsnijwerk, maar behield zijn plint, raam- en deurinvullingen.

In 1979 worden de vensters van de voorgevel vervangen door de huidige aluminium exemplaren.

OMSCHRIJVING

De eerste bouwlaag wordt volledig in beslag genomen door de nog grotendeels 19de-eeuwse winkelpui. De pui heeft ter weerszijden rechthoekige gepleisterde pilasters op gepleisterde basementen. De pui heeft rechts een winkel deur met boven het geprofileerde kalf een enkelruits bovenlicht met glas-in-lood. Links heeft de pui een brede etalageruit met een driedelig bovenlicht met glas-in-lood. Tussen de deur en de etalage is eveneens een gepleisterde pilaster aangebracht. De borstwering tussen de basementen volgt de profilering van de basementen maar ligt iets verder naar achteren. Zowel de borstwering als de basementen zijn geschilderd met een marmerimitatie. Onder de etalageruit zit een iets terugliggend vlak. Mogelijk betreft het een dichtgezet kelderlicht. De pui sluit aan de bovenzijde af

Vervolgvel

1

met een gepleisterde waterlijst. De tweede bouwlaag heeft in beide traveeën een rechthoekige vensteropening. De openingen sluiten aan de bovenzijde af met een gepleisterde spekband met boven de beide vensters in de onderzijde een vellingkant. Ter weerszijden van de vensters zit onder de spekband een gepleisterd hoekblok. Boven de spekband hebben beide vensters een steens segmentboog met gepleisterde aanzetten en een gepleisterde sluitsteen met een diamantkop. De boogtrommels hebben siermetselwerk. Ter hoogte van de onderdorpels en de oorspronkelijke wisseldorpels heeft het naastgelegen metselwerk gepleisterde spekbanden. Op de beide gevelhoeken loopt een smalle verticale gepleisterde band die doorloopt tot boven in de gevel. De beide openingen van de tweede bouwlaag hebben aluminium kozijnen met een T-indeling. De tweede bouwlaag sluit aan de bovenzijde af met een geprofileerde waterlijst. Direct hierboven sluiten de beide vensteropeningen van de derde bouwlaag aan. Deze rechthoekige openingen sluiten aan de bovenzijde af met een steens strek met een gepleisterde sluitsteen met diamantkop. De beide openingen zijn voorzien van aluminium kozijnen met draaiende onderramen en een uitzetbovenlicht. Evenals de tweede bouwlaag sluit ook de derde bouwlaag aan de bovenzijde af met een geprofileerde waterlijst. Boven deze waterlijst volgt een vlak met siermetselwerk, aan de beide zijanten begrensd door een gepleisterd vlak. Het vlak met siermetselwerk sluit aan de bovenzijde af met een kleinere geprofileerde lijst, waarboven de geprofileerde gootlijst op eenvoudige gootklossen de gevel afsluit. Boven de goot is het met gesmoorde Tuile du Nords gedekte dakschild zichtbaar. Dit dakschild sluit aan de bovenzijde af met een eenvoudig geprofileerde daklijst. Op het voorschild staat een moderne dakkapel met drie vensteropeningen.

Interieur

Het interieur is niet bezocht. Onder het pand is een kelder van vermoedelijk laat-middeleeuwse oorsprong aanwezig. Uit de bouwhistorische verkenning van 2003 blijkt dat er op de begane grond nog een restant van een granitvloer en een stucplafond met ornament aanwezig zijn en op de eerste en tweede verdieping enkele laat 19^e-eeuwse paneeldeuren met omlijstingen, een schuifdeur met glas-inlood, eenvoudige schouw en trappen met bijbehorende lambrisering.

WAARDERING

Het pand heeft stedenbouwkundige waarde vanwege de parcellering, die nog dateert uit de late middeleeuwen, en deel uitmaakt van de historische stadsstructuur. De bouwmuren maken hier onderdeel van uit.

Het pand heeft architectuurhistorische waarde vanwege de redelijk gaaf bewaard gebleven voorgevel uit de late 19e eeuw met in het interieur nog enkele elementen die een verwijzing vormen naar het oorspronkelijke gebruik van het pand. Stikke Hezelstraat 6 heeft een bouwhistorische verwachtingswaarde vanwege de kelder van de middeleeuwse voorganger die vermoedelijk deels bewaard is gebleven.

Bronnen:

Abma, R., Nieuwe historische atlas van Nijmegen, Nijmegen 2018.

Bloemink, V., Bouwhistorische verkenning, ongepubliceerd document 2002.

Peterse, H., Verborgen verleden: bouwhistorie in Nijmegen, Utrecht 2004.

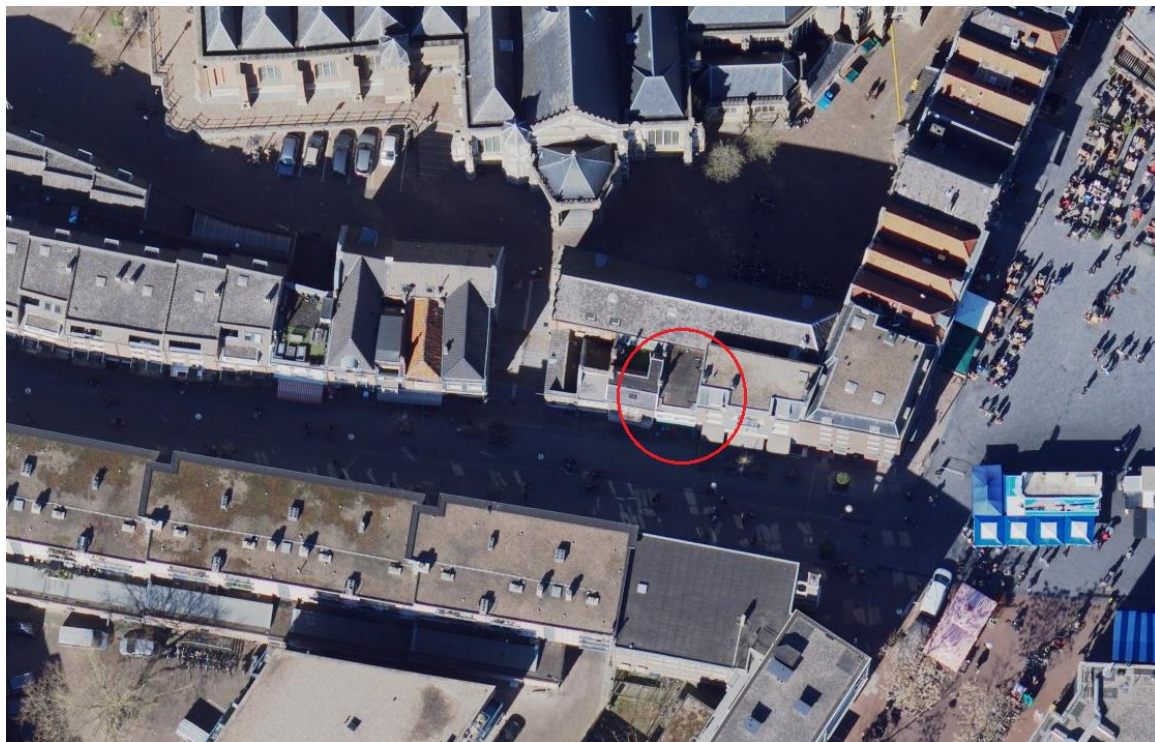
Vervolgvel

2

Kadastrale tenaamstelling	Maart 2023
Kadastrale aanduiding	NMG00
Gemeente:	Nijmegen
Sectie:	C
Nummer(s):	2506

foto's op vervolgblad

Vervolgvel
3

Huidige situatie. Bron: Streetsmart.

Vervolg
4

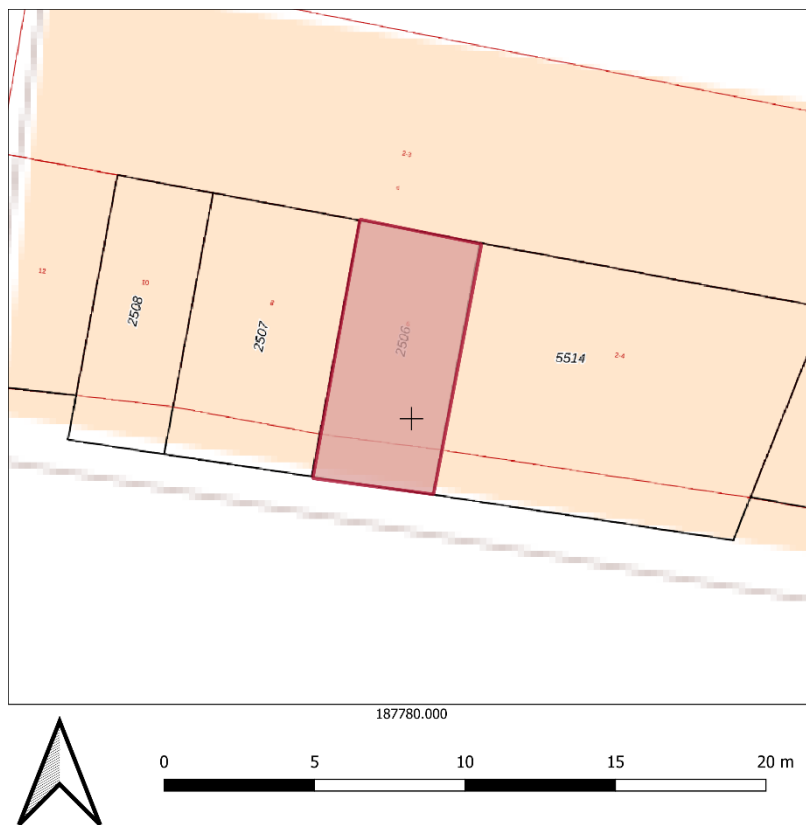
Detail van een foto uit omstreeks 1911. Links het pand Stikke Hezelstraat 6 met de oorspronkelijke winkelpui. Bron: gemeentearchief Nijmegen.

Vervolgvel
5

Huidige situatie, behoudens de aluminium gevelinvulling is de gevel bijzonder goed bewaard gebleven.

Vervolgvel
6

Ligging pand

Legenda

 Stikke Hezelstraat 6

Nijmegen